

پاسخ تشریحی جغرافیا - کنکور تیر ۱۴۰۲

۱۱۴- گزینه ۱- جغرافیا ۱- صفحه ۳۸ و ۳۹

ویژگی های توده های هوا:

توده هوای مرطوب غربی	رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را در دوره سرما به داخل ایران منتقل و برف و باران به همراه دارد.
توده هوای مرطوب موسمی	برخی سال ها در دوره گرم از اقیانوس هند به ایران نفوذ و موجب باران های سیلابی در جنوب شرق ایران می شود.
توده هوای سودانی	گاهی در دوره سرد سال رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می آورد و باعث بارندگی می شود.

۱۱۵- گزینه ۴- جغرافیا ۱- صفحه ۲۹، ۳۶ و ۳۷- جغرافیا ۲- صفحه ۱۶ تا ۱۸

در استان هرمزگان و جنوب استان سیستان و بلوچستان در فاصله ناهمواری های مریخی تا دریای عمان، چندین گل افشان وجود دارد که همانند چشمه های گلی می جوشد.

در مناطق جنوبی کشور، که در عرض های پایین جغرافیایی قرار دارند (به خط استوا نزدیک ترند)، زاویه تابش خورشید هنگام ظهر، نزدیک به عمود است و به همین دلیل در این نواحی، مقدار تابش خورشید بیشتر و هوا گرم تر است اما در عرض های جغرافیایی بالاتر، زاویه تابش خورشید مایل تر است.

مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند. مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم گیری های انسان ها تعیین می شوند. در این مرزبندی، گاهی یک ناحیه طبیعی می تواند بین چند استان یا حتی چند کشور قرار گیرد.

۱۱۶- گزینه ۲- جغرافیا ۱- صفحه ۴۹- جغرافیا ۳- صفحه ۹۰ تا ۹۶

کانون های آبگیری که بیش از ۵۰۰ میلی متر بارش داشته باشند و حداقل در هشت ماه از سال، این بارش ها اتفاق بیفتد، به آن ها کانون های دائمی می گویند.

بیشتر سیل ها پس از یک بارش شدید و سریع جاری می شوند اما اگر این بارش در مدت زمان طولانی تری انجام شود منجر به سیل نمی شود؛ زیرا رودخانه جریان آب حاصل از بارش را به تدریج تخلیه می کند.

بارش هایی که شدت آن ها کمتر اما مدت آن ها بیشتر است، بیشتر نفوذ می کند و تأثیر بسیار بیشتری در ناپایداری دارند؛ اما بارش های شدید به سرعت جاری می شوند و کمتر نفوذ پیدا می کنند تا موجب لغزش شوند.

۱۱۷- گزینه ۱- جغرافیا ۱- صفحه ۵۲ تا ۵۵- جغرافیا ۲- صفحه ۱۵۱

دریای خزر و خلیج فارس دارای موقعیت نسبی دسترسی به منابع نفت و گاز هستند. دریای خزر و خلیج فارس از مناطق ژئوپلیتیکی جهان به شمار می رود.

۱۱۸- گزینه ۳- جغرافیا ۲- صفحه ۲۴، ۲۶، ۳۲ و ۳۳

بیابان های گرم عمدتاً در نواحی مجاور رأس السرطان و رأس الجدی واقع شده اند. برخی مردم تصور می کنند که گرم ترین نواحی جهان در مجاورت خط استوا قرار دارد؛ زیرا این ناحیه بیشترین جذب و تابش خورشید را دریافت می کند؛ اما در سال ۱۹۱۳ میلادی دمای ۵۶/۷ درجه سانتی گراد برای دره مرگ در کالیفرنیا و در سال ۱۹۹۲ دمای ۵۸ درجه سانتی گراد برای العزیزیه واقع در کشور لیبی در صحرای بزرگ آفریقا به عنوان گرم ترین نقاط جهان ثبت شده است.

۱۱۹- گزینه ۳- جغرافیا ۲- صفحه ۴۷ تا ۵۰

فرسایش طبیعی در نواحی بیابانی:

اشکال کاوشی: این نوع فرسایش بیشتر حاصل کنده شدن ذرات از یک مکان و انتقال آن ها به مکان های دیگر است.

اشکال تراکمی: این فرسایش حاصل انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان است.

کلوت یا یاردانگ در رسوبات نرم به جا مانده از دریاچه های قدیم پدید می آید. طی میلیون ها سال، باد شیارهایی موازی و U شکل در این رسوبات ایجاد می کند. به تدریج بخش نرم را با خود می برد و بخش های سخت تر باقی می ماند.

گرزدیو و ستون های سنگی: گاهی باد مواد نرمی را که در زیر یا لبه تخته سنگ ها قرار گرفته اند، تخریب می کند و با خود می برد و بخش های سخت و مقاوم را باقی می گذارد. در نتیجه ستون های سنگی به شکل قارچ یا سایر اشکال به وجود می آیند که به آن ها گرزدیو، دودکش جن و ... می گویند.

۱۲۰- گزینه ۴- جغرافیا ۱- صفحه ۱۴

موارد «ب» و «د» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد. در کشور چین با توجه به موقعیت مطلق یا ریاضی، شرایط مناسبی برای تولیدات کشاورزی و دامداری فراهم آمده است.

۱۲۱- گزینه ۴- جغرافیا ۲- صفحه ۱۱۹، ۱۳۸، ۱۳۹ و ۱۵۱

ناحیه سیاسی فراملی (منطقه ای) عبارت است از چند کشور که تحت اداره یک نظام مدیریت منطقه ای قرار گرفته اند؛ مانند اتحادیه اروپا. این کشورها مستقل اند اما با هم متحد هستند و پذیرفته اند که از نظام مدیریت مشترکی تبعیت کنند. کشورهای اتحادیه اروپا در امور سیاست خارجی، کشاورزی، تجارت، محیط زیست و نظایر آن، از اصول و شیوه های مشترکی پیروی می کنند.

منطقه ژئوپلیتیکی عبارت از بخشی از سطح زمین یا تعدادی کشور هم جوار که به دلیل داشتن ارزش های جغرافیایی، بازیگران سیاسی برای کنترل یا تصرف آن ها با یکدیگر وارد تعامل (کنش و واکنش) می شوند.

۱۲۲- گزینه ۱- جغرافیا ۱- صفحه ۸۴ تا ۸۷- جغرافیا ۳- صفحه ۲۸

شهر پایدار شهری است که در آن نیازهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ساکنان به طور مناسب و عادلانه برطرف می شود؛ بدون اینکه منافع نسل های آینده به خطر بیفتد و شهر و فعالیت های شهری کمترین تأثیر نامطلوب را بر محیط زیست دارد.

۱۲۳- گزینه ۴- جغرافیا ۲- ۱۳۸ و ۱۳۹- جغرافیا ۳- صفحه ۵۷ و ۵۸

در عرصه تجارت جهانی، کشور ایران گاز طبیعی را از طریق خطوط لوله به کشورهای ترکیه، عراق، آذربایجان و ارمنستان صادر می کند.
کشورهای عراق، جمهوری آذربایجان و انگلستان دارای نظام سیاسی ناحیه ای و ترکیبی هستند.

۱۲۴- گزینه ۴- جغرافیا ۳- صفحه ۵۲ و ۵۳

کشتی های مسافربری انواع مختلفی دارند. برخی از آن ها اقیانوس پیما هستند و مسافران را از مکانی به مکان دیگر در فواصل دور می برند.

کشتی های کروز کشتی های تفریحی گردشگری هستند که مسافران را مدت محدودی روی آب گردش می دهند و دوباره به مبدأ بازمی گردانند. سفر با این کشتی ها معمولاً پرهزینه است.

کشتی های فله بر و کانتینری مهم ترین انواع کشتی های باربری هستند. از این کشتی ها برای جابه جایی کالایی مانند نفت و گاز و مواد معدنی، مواد پتروشیمی و غلات استفاده می کنند. این مواد را به صورت فله در مخازن یا تانکرهای کشتی قرار می دهند.

کشتی های رو- رو تحول مهمی در حمل و نقل دریایی و سرعت بخشیدن به ظرفیت جابه جایی کالاها ایجاد کرد. در این کشتی ها تعداد زیادی وسیله نقلیه چرخ دار می توانند با بار به درون آن بروند و در مقصد خارج شوند. این امر هزینه تخلیه و بارگیری را کاهش می دهد. یکی از کاربردهای مهم این کشتی ها حمل خودروهای صادراتی از کشورهای سازنده به سایر کشورهاست.

۱۲۵- گزینه ۳- جغرافیا ۳- صفحه ۹۴ تا ۹۶

عوامل موثر در ایجاد زمین لغزش ها:

بارش سنگین: بارش هایی که شدت آن ها کمتر اما مدت آن ها بیشتر است؛ زیرا بیشتر نفوذ می کنند.

ذوب برف: ذوب تدریجی برف امکان نفوذ بیشتری را فراهم می کند و موجب اشباع مواد رسوبی سطح دامنه ها و از بین رفتن مقاومت آن ها و سرانجام حرکتشان می شود.

زمین لرزه: لرزش های ناشی از وقوع یک زلزله شدید موجب گسیختگی مواد منفصل از سطح پایدار زیربنای دامنه می شود.

فوران های آتشفشانی: خروج و انباشته شدن خاکسترهای آتشفشانی با ضخامت زیاد بر سطح دامنه ها و سپس وقوع بارش، موجب اشباع آن ها می شود.

فعالیت های انسانی روی دامنه ها: ساخت و ساز بر روی دامنه ها باعث افزایش وزن دامنه ها، فشار روی آن ها و ناپایداری شان می شود.

دامنه هایی که شیب زیادی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش یافته و ناپیوسته سطح آن ها را پوشانده است، برای لغزش مستعدترند. هم چنین مقدار نفوذ باران در دامنه هایی که در مناطق مرطوب قرار دارند یا پوشیده از درختان و گیاهان متراکم اند و یا درز و شکاف بسیار دارند بیشتر و احتمال وقوع لغزش در آن ها بالاتر است؛ زیرا نفوذ آب باران نه تنها وزن دامنه را افزایش می دهد بلکه باعث کاهش اصطکاک بین توده لغزشی و زیربنا و در نتیجه لغزش می شود.

زهرا دامیار